

Christian Ohm Adam Böhm

Disputatio De Emptione Et Venditione

Rhodopoli: Pedanus, 1613

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn730624064>

Druck Freier Zugang

Disputatio
DE
EMPTIONE ET
VENDITIONE.

QUAM

Adspirante divinâ Aurâ

Permissu & autoritate Amplissimi
Jctorum ordinis, in Illustri Rostochiana

SUB PRÆSIDIO

Viri Clarissimi Consultissimi,

Dn. CHRISTIANI OSM,

J. U. D. excellentissimi,

exercitij gratia exhibet

ADAM BEHME

Neotrepr. Pomer.

Habebitur disputatio 20. Febr.

I.D. 187. 53.

•••••

RHODOPOLI

Typis Joachimi Pedani, Anno 1613.

R. U. - jur 1613 Osm, Christianus / a

THESIS I.

Emptionis venditionis (quâ res inter homines maximè communicatur, quâq; ferè nihil in commercijs hominum frequentius æquabilius & utilius unquam exitit, *Wes: in parat: ff. de contra. emptio. n. 1.*) vocabula latissimè patere, & relata ad l. 12. tabb. omnem alienationem in se comprehendere ex l. *statu- libers 29. ff. de statulib l. sicut. §. venditionis ff. quib. mod: pign. vel hypoth. solv.* Constat.

II.

Strictè verò ab Imp. Justin. *in pr. Inst. h. t.* sumta emtio venditio rectè definitur contractus nominatus, juris gent. solo consensu initus, de re Emptori, pro certo precio venditori dando, tradenda.

III.

Ex qua Definit: apparet, tria ad perfectionem hujus contractus potissimùm requiri, Consensum nimirum, Mercem & Precium.

IV.

Si itaq; Contrahentes vel in corpore, (*ut si ego emo fundum Titianum, tu verò vendis fundum Cornelianum*) vel in materia (*cum pro auro as, pro argento stannum, pro vino embamma emero*) dissentiant, nulla est emptio venditio l. *in venditionibus 9. ff. de contrab. Empt.*

V.

Ideoq; precium ab emtore solutum conditione indebiti, vel sine causa repeti potest, l. *cum ab eo, §. 1. l. Domum. l. sua rei 16. ff. h. t.*

VI.

Qualitatis error quamvis contractum non vitiet, efficit tamen ut venditor, quanti interest emptoris, se non esse deceptum præstare teneatur *l. si sterilis. §. 2. ff. de act. empt.*

VII.

Consensus præterea utrinq; debet esse liber: unde manifestum est, quemadmodum regulariter nemo potest compelli, ne quidem à principe, ut invitus rem suam vendat. *l. nec quasi. 70. ff. de. R. V. l. id quod nostrum. de reg. Jur. l. ii. C. h. t.* ita etiam, ut rem alienam emat nemo cogitur.

IX.

Excipiuntur ab hac regula, Dominus servi, cujus sævitia est intolerabilis *§. 2. Inst. qui sui vel al. jur. sunt Got. hofr. ad d. l. ii. C. h. t.* Dominus rei communis *l. 13. §. 17. ff. de act. empt. testamento vendere jussus. l. 66. ff. de legat. 1.*

IX.

Hi tamen & similes casus, qui utilitate publicâ exigente emergunt *Kopp. quæst. illustr. decis. 59.* ita intelligendi sunt, ut iustum venditori pretium exsolvatur.

X.

Quemadmodum propter consensum inviti, sic quoq; propter eundem, infans, furiosus, prodigus, cui bonorum administratio adempta est, hunc contractum celebrare nequeunt.

XI.

Quod si inter tutorem & pupillum, curatorem & minorem Emptio venditio contracta subsistere debeat, contutoris authoritas, & concuratoris consensus ut intercedat, vel palam & bona fide fiat, necessum est.

Alio-

XII.

Alioquin Tutor rem pupilli ab alio, solutionem differente emptam, soluto precio retinere potest, *l. tutor 56 ff. de administr. & pericul. tutor.* quippe hoc casu antiqua videtur emptio, in qua auctoritas legitime fuit interposita.

XIII.

Porrò omnium Rerum, quas quis possidere, vel persequi potest, venditio rectè fit: Sive eæ sint mobiles sive immobiles, sive absentes sive præsentés, sive alienæ sive propriæ, sive corporales sive incorporales, sive extantes sive futuræ, ut fructus nascituri, partus ancillæ foetus pecorum & sim:

XIV.

Futuræ autem rei Emptio Conditionalis est; ideoq; nullis natis fructibus emptio quoq; nulla est, & precium datum conditione certi repetitur.

XV.

Hinc datâ occasione, Emptionem annuorum reddituum, vulgò *Wiederkeussliche Zinse* esse licitam, secundum Carolinas constitutiones Anno. 30. & 48. Augustæ promulgatas, statuimus. *Gail. 2. obs. 7.*

XVI.

Res, naturali vel gentium jure hominum commercijs exemptæ, in hunc contractum non veniunt, *l. si in emptione 34. ff. h. t.*

XVII.

Unde liberi hominis, rei sacræ, sanctæ, religiosæ, publicæ vel publicis usibus destinatæ nulla est emptio vendit: nisi in casibus *in L. sancimus 21. C. d. SS. Eccles. & l. fin. C. de vend. reb. Civit.* expressis.

XIIX.

Ad eundem modum valet contractus, si res sacræ alterius rei venditioni accesserint, ut si prædium in quo locus sacer & religiosus erat, venditur, *l. in modicis 24. ff. h. t. l. quadam 62. ff. de acquir. rer. dom.*

XIX.

Nostræ quoq; rei emptio nulla est, si ve à sciente si ve ab ignorante ea fiat *l. sua rei 16. h. t.*

XX.

Precium, quod tertium hujus contractus substantiale requisitum est, in numerata pecunia consistere, & certum esse debet.

XXI.

Sufficit autem partes initiò precium certum constituisse, cæteroque si postmodum ipsis consentientibus frumentum pro pecunia datum, aut opus aliquod præstitum fuerit, Emptio venditio nihilominus contracta reputabitur, *l. precij 4. C. de rescind. vendit.*

XXII.

Definitur precium vel expressè, cum quantitas ipso nomine, aut relative, quoties scilicet aliquâ demonstratione designatur, *l. hac venditio 7. ff. h. t.*

XXIII.

Undè, si fiat eo precio, quod in arca habeo; Item si tanti res sit empta quanti Titius eam æstimaverit, valebit emptio; vendit.

XXIV.

Quotidianâ etiam suffragante experienciâ frumenti, vini, aut alterius rei, pro precio, quo hoc vel illo die in foro publico ea res ematur, venditionem fieri posse concludimus cum *Gomez. 2. Kar: rosol. 2. n. 9.*

Atin

XXV.

At in alterius contrahentium arbitrium si collata fuerit precij definitio, contractus non valebit. *l. in vendentis 13. C. h. t. d. l. hac venditio. eod.*

XXVI.

Visis substantialibus, sequitur ut non nihil de accidentalibus hujus contractus subiiciamus.

XXVII.

Quorum principaliora sunt; conditio, scriptura, arrharum datio, pactorum adjectio.

XXIX.

In scriptis celebratur, si expressè inter contrahentes convenerit, ut in scripturam redigatur, *l. contractus 17. C. de fid. instrum.* etiam si clausulæ hujus, ne videl: valere debeat, antequam scribatur, in Instrumento non fiat mentio. *Oldendorp. clas. 4. act. 1.*

XXIX.

Tum demum verò perfectè contracta censetur, si completiones in d. l. contractus descriptas acceperit.

XXX.

Scripturá alias sine tali expressa conventionem in hoc contractu interveniente, Emptio non in scriptis contracta, sed per scripturam tantum probata dicitur, *l. contrahitur 4. ff. de pignor. & hypothec. Dn. Lindem. in prælect. ad. Inst. h. t. notab. m. 4.*

XXXI.

Arrha etsi ad substantiam emtionis non pertinet, plerumq; tamen majoris cautionis gratia in hoc contractu intervenire solet, ut nimirum sit argumentum, emptionis vel contractæ. *l. quod arrha 35. ff. h. t. in pr. Inst. eod. vel contrahendæ, si sc. in scriptis contrahatur.*

XXXII.

Priori casu, cum emtio perfecta fit, ne quidem cum arrha.

arrharum dispendio ab ea recedere licet: Sed venditum præcisè tradendum, vel si omninò id fieri nequeat, interesse præstandum est *l. contractus C. de fid. instrum. l. 2. C. quand. licet ab emt. reced. l. de contractu 3. l. ratas. 7. C. de rescind. vendit.*

XXXIII.

Posteriori verò, dum aliquid ex completionibus deest; & poenitentiae locus datur, & à contractu emptor vel venditor resilire potest; hic ut arrhas duplicitas restituat, ille ut datas amittat: de quo casu intell. princ. Inst. h. t. *Dn. Lindem. d. loc. natab. 5.*

XXXIV.

Tantum de arrhis. Sequuntur pacta, quæ vel legibus prohibita, & pro non adjectis habentur: vel concessa sunt, & huic contractui suum esse largiuntur, ut sunt pactum additionis in diem, Legis commissoriae, & de retrovendendo.

XXXV.

Additione in diem ita qualificata, ut si melior conditio se obtulerit, à contractu discedatur, Emptio pura est, quæ sub conditione resolvitur.

XXXVI.

Unde omne lucrum & damnum interea temporis ad emptorem utpote dominum pertinet, *l. 2. § 3. de in diem addict.*

XXXVII.

Melior autem conditio extitisse intelligitur, quoties utilitas Venditoris, sive in oblato precio majori, sive in solutione maturiori & faciliori versatur, *l. 4. §. ult. ff. d. t. Wesf. eod. num. 4.*

XXXIIX.

Sub lege commissoria celebratur emptio, ut si emptor precium intra certum diem non exsolverit, res pro in
empta

empta habeatur, l. 4. ff. de leg. commissar. quo pacto ad Venditorem vi pacti conventi res recidit: Nisi venditor, præterito die, qui lege commissoria solutioni erat præfixitus, precium vel petat, vel oblatum accipiat, tunc enim huic pactioni renunciasse censetur; jus etiam Emptori electione Venditoris acquisitum, variatione ipsius interverti nequit. d. l. 4. §. eleganter l. de lege 6. §. fin. cum l. sq. d. 1. ubi W. s. Don. 16. com. 19.

XXXIX.

Pacto de retrovendendo, aut tempus redimendi adijcitur certum, aut non adijcitur.

XL.

Illo casu quæritur, num venditor post lapsum præstituti temporis, oblato precio adhuc rem redimere possit? quod negandum putamus cum Menoch. de arb. judic. quæst. cas. 217.

XLI.

Hoc verò casu gravissima, & mirum in modum à Dd. agitata quæstio sese offert, an nimirum juri offerendi præscribatur? Negativ: amplectimur per ration: à Gail. 2. obs. 18. n. 5. & sqq. & Wurmbf. tit. 28. obs. 3. allatas.

XLII.

Nihilominus tamen Dominium in Emptorem transfertur, quapropter siis rem secundo vendiderit, venditor à posteriori Emptore rem vindicare non potest, sed adversus priorem Emptorem ad id quod interest consequendum, actionem personalem habet. Treutl. vol. 1. Diss. 28. sh. 10. lit. c. Dd. ibid. all.

XLIII.

Effectus hujus contractus, uti & aliorum est obligatio, & ex hac promanans actio.

XLIV.

Ut autem Venditor aut tradendum id quod vendidit

didit Emptori, sic quoq; Emptor ad precium dandum venditori est obstrictus.

XLV.

Hinc concludimus, Venditorem non ad transferendum rei dominium, ut Emptor precij, vigore hujus contractus esse obligatum, sed satisfecisse si præscribendi facultatem Emptori præbuerit.

XLVI.

Et quamvis Emptio perfecta sit simulatq; de re & precio conventum est, Venditor tamen rem tradere non tenetur priusquam precium est exsolutum, vel Emptor paratus sit de præsentis illud solvere: nisi de eo fides sit habita.

XLVII.

Quæritur, itaq; an in dubio fides de precto habita fuisse videatur? Neg.

XLVIII.

Non solum autem ex Ædilitio edicto Venditor rem salvam, incorruptam, & ab omni vitio liberam tradere, *t. t. ff. de Ædilit. Edict.* Verum etiam evictionem præstare tenetur. *t. t. de Eviçt.*

XLIX.

Imò, quia Emptione perfectâ periculum rei venditæ ad Emptorem etiam ante traditionem pertinet *§. 3. Inst. h. t. l. 7. ff. de pericl. & comm. rei vendit.* æquum & justum est, omnes accessiones, tam internas, quæ ex re ipsa proveniunt, quam externas, ut si venditus servus postmodum aliquid acquisivit venditori *l. 13. §. 13. & 18. de act. Empt.* etiam ad eum pertinere.

L.

Tum demum autem periculum ad Emptorem transit, si purè venditio facta sit, & quid, quale, quantumq; sit, quod venditum est, constiterit. *Da. Lindem. notab. 16.*

Sicuti

LI.

Sicuti quoq; damnum rei venditæ ante traditionem, culpâ, morâ, vel calliditate Vēditoris deperditæ, ipse sentiet.

LII.

Tantum de obligationibus. Nāscuntur præterea ex hoc contractu actiones duæ, civiles, bonæ fid. directæ & transitoria, Em̄ti sc. & venditi.

LIII.

Illa Em̄tori ejusq; heredi, adversus Venditorem ejusq; heredes ad rem tradendam, hæc venditori, ad consequendum omne quod ab Em̄ptore præstari oportet, æqualiter competit.

LIV.

Deniq;, rescinditur hic contractus aut officio judicis, aut partium dissensu, re adhuc integrâ.

LV.

Sanè officio judicis rescinditur propter jus retractus sive *αελαρηγεια*, vel læsionem ultra dimidium, *per l. 2. C. de resc. vendit.*

LVI.

Hinc quæritur; An is qui jure retractus uti vult, teneatur verum rei precium solvere, an verò quod emtor obtulit? *Hoc Affirm.*

LVII.

Deinde an Em̄tor habeat beneficium l. 2. C. de resc. vend? *Affirmativa subscribimus.*

LVIII.

Cessat autem beneficium hujus L. in venditione judicis decreto solenni factâ.

LIX.

Item si rei venditæ valorem venditor sciverit, & nihilominus infra dimidium justij precij vendiderit.

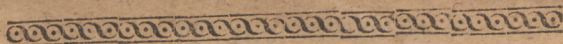
LX.

Et si specialiter ei fuerit renunciatum.

Coro-

Coronid: loc: quar:

Si Emtor thesaurum in revendita invenerit, ita ut venditor ultra di-
midium læsus reperiatum num remedio d. l. z. ei sit subveniendum? *Neg.*

DOCTISSIMO DN. RESPONDENTI,
ADAMO BOHEMO NeoTrept. Pomerano,
S. S. L. L. studiosissimo; Sympatriotæ & amico suo dilectissimo
candidissimoq; adclamat.

Magna (heu) pars hominum somno noctesq; diesq;
Indulgens vitam vivit, agendo nihil;
Major, (eos vocites Epicuri de grege porcos)
Virtuti indicit prælia, agendo malè;
Maxima, Aristomachum Solensem sponte sequuta,
Cespitat in tenebris semper, agendo aliud.
Horum tu nullum sequeris doctissime ADAME,
Quin mens nobilior (res patet ipsa) tibi.
Est Homo reverà supremum ex omnibus imis
Ex superis cunctis non minùs imus Homo est;
Hinc animam meritò satagit curare perennem;
In mala ne præceps sit, nimiumq; sequax.
Verum desidia quòd sordida castra relinquant,
Sedulus in studijs in Themidosq; sacris,
Quòd tibi spernatur non fictè spurca voluptas,
Quærat viriùs solaq; pulcra tibi;
Quòd tua (posthabitis que frivola cunq; videntur)
Lectio sit Baldus cottidiana tuus:
Illius haud fallax tua Dissertatio testis,
Qua sub præclaro Præside, bella cies;
Emtio, quid paucis, atq; ex fundamine iuris
Venditioq; agili dexteritate doces.
Macte animi donis, de queis tibi grator ab imo
Pectore, ADAME, animi pars adamata meî.

PETRUS MAURITI Trept. Pom.

empta habeatur, l. 4. ff. de leg. commissio. q
ditorem vi pacti conventi res recidit: N
terito die, qui lege commissoria solutio
precium vel petat, vel oblatum accipiat
pactioni renunciaffe censetur; jus etiam
Venditoris acquisitum, variatione ipsius
d. l. 4. §. eleganter l. de lege 6. §. fin. c
W. s. Don. 16. com. 19.

XXXIX.

Pacto de retrovendendo, aut tempus
tur certum, aut non adjicitur.

XL.

Illo casu quæritur, num venditor p
tuti temporis, oblato precio adhuc ren
quod negandum putamus *cum Meno*
quæst. cas 217.

XLI.

Hoc verò casu gravissima, & mirum
agitata quæstio sese offert, an nimirum
scribatur? Negativ: amplectimur per
obj. 18. n. 5. & sqq. & Wurmbf. tit. 28. obj

XLII.

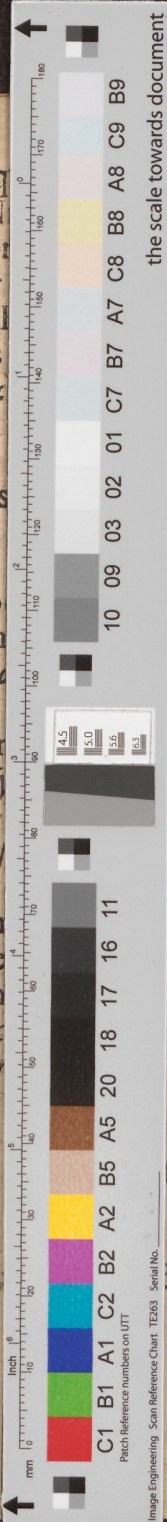
Nihilominus tamen Dominium in
fertur, quapropter si is rem secundo ve
à posteriori Emptore rem vindicare n
versus priorem Emptorem ad id quod in
dum, actionem personalem habet. *Ti*
sh. 10. lit. c. Dd. ibid. all.

XLIII.

Effectus hujus contractus, uti &
gatio, & ex hac promanans actio.

XLIV.

Ut autem Venditor ant tradend

Ven-
præ-
nitus,
huic
tione
quit.
t. ubi

dijci-

ræsti-
ofsit?
judic:

à Dd.
præ-
ail. 2.

trans-
nditor
ed ad-
quen-
ff. 28.

st obli-

ven-
didit